

Ett arkiv fullt av marxistiska klassiker!

Offensiv har intervjuat Martin Fahlgren på *marxistarkiv.se* och vi rekommenderar alla våra läsare att besöka hemsidan.

Ge exempel på böcker och artiklar som enbart finns på *marxistarkiv.se*?

- Det är faktiskt ganska mycket – vi har gjort en hel del nyöversättningar, digitaliserat historiska skrifter och dokument, samt skrivit nytt.
- Låt oss ta översättningarna först. Här bör först och främst nämnas Trotskij – i själva verket finns nu på marxistarkivet mer som är nyöversatt än som tidigare publicerats i tryckt form.
- Exempel på detta är *Tredje internationalen efter Lenin, Mitt liv* (komplett), *Stalins förfalskarskola*, *Vardagslivets problem*, *Deras moral och vår* och flera samlingar, bl a *Kampen mot nazismen i Tyskland*. Vi har också påbörjat översättningar av Trotskijs texter om Kina och Spanien. Och så har vi översatt och publicerat norrmannen Yngvar Ustvedts bok *Världrevolutionen i Hønefoss*, som ger en ingående och intressant redogörelse för Trotskijs problematiska vistelse i vårt grannland Norge – rekommenderas!
- Vi har även gjort nyöversättningar av Ernest Mandel (bl a hans sista bok *Makt och pengar*), den franske marxistiske historikern Pierre Broué (bl a boken *Moskvaprocesserna* och skriften *Trotskisterna i Sovjetunionen*).
- Till nyöversättningarna hör två viktiga böcker om Lenins politiska tänkande: Marcel Liebman's *Lenins leninism* och Paul Le Blanc's *Lenin och det revolutionära partiet*.
- Och så har vi förstås översatt en riktig raritet, den klassiska dokumentsamlingen (från 1918) *Den proletära revolutionen i Ryssland av N Lenin och Leo Trotskij*, sammanställd och kommenterad av den amerikanske kommunisten Louis C Fraina.
- Andra översatta författare som bör nämnas är James P Cannon (bl a hans bok om den amerikanska trotskismens historia), amerikanen George Novack, spanjoren Andreu Nin, Leon Sedov (om den första Moskvarättegången) m fl.
- Förutom översättningar så har vi publicerat massor med svåråtkomliga texter och dokument om den svenska arbetarrörelsen och vänstern – här bör särskilt nämnas ett rikligt material om 30-talets Socialistiska Parti (som kallades kilbomarna efter sin ledare Karl Kilbom), som var en viktig radikal politisk strömning inom arbetarrörelsen, men som under lång tid i stort sett varit bortglömt och förpassat till skamvrån (på grund av att partiet urartade och begick självmord under 2:a världskriget).
- Vi har också (med böcker, artiklar och dokumentsamlingar) tagit upp 68-vänsterns historia, såväl de partibyggnadsorganisationerna (KFml/ SKP, ”r-arna”, Förbundet Kommunist, RMF/KAF/SP) som den svenska Vietnamrörelsen (se t ex artikelserien *Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen*).

Är det något som du är särskilt stolt över att ha publicerat?

- Det är en fråga som det är svårt att svara på – det beror lite på dagshumöret. Viktigast är nog Trotskijs arbeten och Le Blancs bok om Lenin, men själv har jag en viss förkärlek för texterna om spanska inbördeskriget, där marxistarkivet nog är unikt, inte minst p g a av artikelsamlingarna ur tidningarna *Arbetaren*, *Folkets Dagblad* och *Ny Dag* m fl, min egen artikel *Mordet på Andreu Nin* m m.

Vad är syftet med *marxistarkiv.se*? Varför behövs sidan?

– Ett ganska utförligt svar på frågan hittar du om du surfar in på marxistarkivet och läser presentationen under rubriken ”Marxistiskt arkiv”. I korthet strävar vi efter att bidra till bygget av en revolutionärt marxistisk, antistalinistisk rörelse genom att tillhandahålla dokument, marxistisk teori, historiska redogörelser och analyser m m som ska göra det möjligt att förstå verkligheten och utarbeta en politik för att förändra den.

Hur många artiklar och böcker är upplagda idag? Takten i publiceringen ökar, hur ofta kommer nytt material?

– Jag vet faktiskt inte, fast det rör sig om cirka 2 000 texter. Vi försöker inte öka publiceringstakten, utan hålla en jämn takt (minst 1 text per dygn i genomsnitt). På sikt kommer vi inte att lyckas hålla denna takt, eftersom vi börjar ha digitaliserat det mesta som finns i tryckt form och sedan måste vi bygga på nytt material (översättningar och nyskrivet). Ett år till kommer vi dock att kunna fortsätta som förut.

Vilka material är mest efterfrågade? Gäller det några särskilda debatter och i så fall vilka?

– Det har varierat ganska mycket. Längre var Kjell Östbergs bok om 68-vänstern den som hade flest ”träffar”. Under de senaste 3 månaderna har ett utdrag (4 kapitel) ur Mandels stora bok om marxismens ekonomiska teori på spanska (!) varit allra populärast (marxistarkivet har även en spanskspråkig avdelning). Av de svenska texterna har artiklarna om den svenska FNL-rörelsen och – vilket kanske är lite förvånande – August Bebels bok *Kvinnan och socialismen* varit mest efterfrågade.

Vad rekommenderar du som introduktioner till trotskismen, t ex tre böcker eller artiklar?

– Jag skulle här först vilja nämna material som mer allmänt tar upp marxismens grunder. Den aktuella av dessa är nog Mandels *Från klassamhälle till kommunism* (från 1976). Boken återfinns i avdelningen ”Marxismens grunder”, där man även hittar flera andra läsvärda ”klassiska” texter, t ex Huberman-Mays lilla skrift *Socialismens ABC* (gavs ut i flera svenska utgåvor år 1968 och framåt) och Bucharin-Preobrazjenskijs *Kommunismens ABCD* (1921).

– När det gäller mer specifikt trotskismen så finns det inget som kan ersätta Trotskijs egna arbeten (såsom *Den permanenta revolutionen* och *Den förrådade revolutionen*), men Mandels bok *Trotsky som alternativ* rekommenderas också, liksom den klassiska *Debatt om Trotskijs marxism* som åren 1967-68 fördes mellan Mandel och Nicolas Krassó.

Per-Åke Westerlund

Tips: Se även [Marxistarkivet ett år](#) (från hösten 2007) som summerar marxistarkivets första år och tar upp vad som åstadkommit och presenterar framtidsperspektivet.